

בִּיבֵר הַזְּכוּכִית

טָנְסִי וִינְגִילְד

כל זכויות ההצגה שמורות
לתיאטרון הקאמרי.

תום

כן, יש לי להטים בכיסי, כל מיני דברים יש לי
בשרוולי... אבל הריני היפוכו של קוסם-בימות. הלה
נותן לכם הויה הנראית כמו אמת. אני נותן לכם
אמת במסוה נעים של הויה.

ראשית כל, הריני מסובב את הזמן אחורנית.
אני מחזיר אותו לאותה תקופה מזוהה, שנות השלושים,
כשהמעמד הבינוני העצום של אמריקה למד בבית-
ספר לעיורים. עיניו בגדו בו, או שהוא בגד בעיניו.
ובעל-כרחו הצמיד אצבעותיו לכתב הסנוורים, כתב
אש, של חברה מתפוררת.

בספרד היתה מהפכה. כאן היתה רק מהומה ומבוכה.
בספרד היתה גאָרְנִיקָה! כאן היו סכסוכי עבודה.
לפעמים סכסוכי דמים... בערים שאננות בדרך כלל,
כשיקאנו, קלילנד, סנט לואי...
זהו הרקע הסוציאלי של המחזה.

(מוסיקה)

המחזה הוא זכרון.

בהיותו מחזה זכרון הוא מואר באור עמום, הוא
סנטימנטאלי, הוא לא ריאליסטי.
בזכרון כל דבר, נדמה, בא בלויית נגינה. מכאן
הכנור שבאגף.

אני הוא המספר במחזה, וגם נפש פועלת.

יתר הנפשות הן אמי, אמאנדה, אחותי לורה, ואחד
אורח צעיר, הבא אלינו בתמונות האחרונות.
הוא הנפש הריאליסטית ביותר שבמחזה, בהיותו
ציר שלוח מעולם של מציאות אשר אנהנו נותקנו
ממנו משום-מה.

אך הואיל ויש לי חולשה של משורר לסמלים,
אני עושה גם אותו כמין סמל; הוא הוא אותו משהו
שמאחר תמיד לבוא ותמיד מצפים לו, משהו שבשבילו
אנו חייב.

יש נפש המישית במחזה שאינה מופיעה אלא
באותה תמונה, גדולה משיעור הגוף, שמעל המדף.
זהו אבינו אשר עזב אותנו לפני ימים רבים.
הוא היה טלפוניסט שעסק בשיחות-למרחק ונתאהב
במרחק; הוא התפטר ממשרתו בחברת הטלפון ופרח
ויצא כחץ מקשת מן העיר...

אות-החיים האחרון ממנו היה גלויה מצוירת
ממאזאטלן שבמכסיקו, על חוף האוקינוס השקט ובה
שתי מלים — „הלו — גוד ביי” — בלי כתובת.

הנפשות הפועלות

אמאנדה וינגפילד (האם)

אשה קטנה, בעלת חיוניות רבה אך נבוכה, דבקה
בזמנים שעברו ובמקום שאיננו.

לורה וינגפילד (בתה)

מחלת ילדות הניחה אותה בעלת-מום, רגלה
האחת קצרה מעט מחברתה, ונתונה באדק, כתוצאה
מזה פרישותה של לורה הולכת ורבה עד שהיא כמעין
כלי מתוך אוסף הזכוכית שלה.

תום וינגפילד (בנה)

הוא המספר את המחזה. משורר העובד במחסן.
אין הוא קשה-לב מטבעו, אך מוכרח הוא לפעול
בלי רחמים כדי להמלט ממוקש.

ג'ים אר-קונור (האורח הצעיר)

בחור צעיר, פשוט, נחמד.

המקום

סימטה בס'ט לואיס

חלק 1. התכונה לאורח הצעיר.

חלק 2: האורח בא לביקור.

הזמן: הווה ועבר.

תמונה א'

דירת וינגפילד היא בירכתי הבנין, הוא אחד
הגיבוכים העצומים, מעשה כוורת, של תאי מגורים,
הפורחים כיבלות במרכוזים עירוניים צפופים של תח-
תית המעמד הבינוני, אופייניים לנטיות של פלג זה,
הגדול ביותר, והמשועבד לאמתו של דבר, בתוך
החברה האמריקנית להמלט מפני הדיפרנציאציה
ולהתקיים ולפעול במקשה אחת ממוזגת של אבי-
טומטון.

הדירה היא למול פני סימטה, והכניסה אליה
היא מתוך פתח-חירום, מין בנין ששמו יש בו מן
האמת הפיוטית שבאקראי, משום שבכל הבתיב
העצומים האלו בוערים תמיד מוקדי היאוש לאט
ובלי רחמים. פתח-החירום כלול בתפאורה — לאמור,
המסב והמדרגות היורדות ממנו.

תום נכנס, לובש בגדי מלח של אנית-סוחר,
מהסימטה, משמאל הבימה, ומשתרך ועובר
את חזית הבימה אל פתח-החירום. שם הוא
עומד ומצית סיגרייה. הוא פונה בדברים אל
הקהל.

אמאנדה
אתה מעשן יותר מדי.
(לורה קמה)
לורה
אביא את הפודינג.
(הוא שוהה ליד הוילאות, הסיגריה בפיו, במשך הדברים הבאים)
אמאנדה
(קמה)
לא, בתי, לא, בתי — הפעם תהיי את הגברת ואני השחורה.
לורה
הלא כבר קמתי.
לורה
שובי למקומך, בתי — רוצה אני כי תהיי רעננה ויפה — בשביל האורחים הצעירים.
לורה
אינני מחכה לשום אורחים צעירים.
לורה
(עוברת למטבח בפזיזות)
יש שהם באים בשעה שאין מחכים להם כלל! זוכרת אני שבת אחת אחרי הצהרים בבליו מאונטן —
(נכנסת למטבח)
תום
אני יודע מה יבוא עכשיו!
לורה
כן, אבל תן לה לספר.
תום
עוד הפעם?
לורה
נפשה יוצאת לספר.
(אמאנדה חוזרת ובידיה קערת פרפרת)
אמאנדה
שבת אחת אחר הצהרים בבליו מאונטן — באו אל אמכם — שבעה עשר! — אורחים צעירים! כן, לפעמים לא היו הכסאות בבית מספיקים. היינו צריכים לשלוח את הכושי להביא כסאות מתקפלים מבית הועד.
תום (שוהה ליד הוילאות)
ואיך היית משעשעת את המחזרים שלך?
אמאנדה
אני ידעתי את אמנות השיחה.
תום
חיי שידעת לדבר.
אמאנדה
הנערות ידעו איך לדבר בימים ההם. על זאת אוכל להעיד.

סבור אני שכל יתר דברי המחזה יתפרשו מאליהם...
(קולה של אמאנדה נשמע מבעד לוילאות)
(הוא חוצה את הוילאות ונכנס למעלה-הבימה)
(אמאנדה ולורה יושבות אל שולחן שא-גפיו מתקפלים. האכילה מרומזת בתנועות בלי אוכל וכלים. אמאנדה פונה אל הקהל.
(תום ולורה יושבים בפרופיל). הפנים הוארו רכות ובעד האטון הדק אנו רואים את אמאנדה ולורה יושבות אל השולחן במעלה-הבימה.)
אמאנדה
(קוראת)
תום?
תום
כן, אמא.
אמאנדה
לא נוכל לברך עד שתבוא לשולחן!
תום
אני בא, אמא.
(הוא קד קמעה ופורש, וחוזר ומופיע כעבור רגעים מספר במקומו ליד השולחן)
אמאנדה
(אל בנה)
יקירי, אל נא תדחף באצבעותיך. אם מוכרח אתה לדחוף, העור בקרום הלחם ובבקשה ממך, לעס — לעס! בעלי-החיים יש להם מחלקות בקיבתם המאפשרות להם לעכל את מזונם קודם בליעה. אוכל מזונך בנחת, בני, והנאתך תהיה שלמה. ארוחה מבושלת כהלכה יש בה כל מיני טעמים מובחרים שאין אתה יכול לטעום אלא אם תשהה אותם בפה. לעס, איפוא, את מזונך והרשה-נא לבלוטות הרוק שלך לעשות את תפקידן!
(תום מניח במתינות את מזלגו המדומה והודף את כסאו מהשולחן).
תום
עוד לא נהניתי אפילו מכזית בארוחה זו בשל ההוראות הבלתי פוסקות מפניך: כיצד ובמה אוכלים. בגללך אני חוטף ובוולע את ארוחתי — בגלל תשורת-לבך האורבת לכל פירור שאני שם בפני גועל-נפש — התיאבון שלי מתקלקל — כל הדיון הזה ב — הפרשת בעלי-חיים — בלוטות הרוק — העלאת-גרה!
אמאנדה
(בקלות)
בעל מזג לוחט ככוכב אופרה!
(הוא קם ועובר לתחתית הבימה)
לא קיבלת רשות לעזוב את השולחן.
תום
אני לוקח סיגריה.

אמאנדה

פיציו הצעיר הלך צפונה ועשה עושר — יצאו לו
מוניטין כאחד הזאבים של וול סטריט! נגיעת מידאס
היתה לו, הכל הפך זהב תחת ידיו.
ואני יכולתי להיות הגברת ראנקן ג'י פיציו. שים
לב! אבל — אני בהרתי באביך!
לורה
(קמה)
אמא, הניחי לי לפנות את השולחן.
אמאנדה

לא. יקירתי, לך לחדר הקדמי והציצי במכונת-
הכתיבה שלך. או התאמני מעט בסטנוגרפיה שלך.
השארי רעננה ויפה! — ועוד מעט ותגיע שעתם של
האורחים הצעירים לבוא.
(הולכת בנדנדו, מעשה נערה, למטבח הקטן)
כמה אורחים, חושבת את, נקבל היום אחר
הצהרים?

(תום זורק את העתון וקם בגניחה)

לורה

(לבדה בחדר האוכל)

חושבת אני כי לא יבוא איש, אמא.

אמאנדה

(מופיעה שוב, בפזיזות)

מה? לא יבוא איש — אף לא אחד? את מתלוצצת

בודאי!

(לורה עונה כהד בעצבנות לצחוקה. היא
חומקת כנמלטת בעד הוילאות הפתוחים לחד-
צאין ומכנסת אותם מעדנות מאחוריה. סילון
אור בהיר מאד מוטל על פניה על רקע הרבידה
הדהה של הוילאות).

אף לא אורח צעיר אחד? לא יתכן! סימן

שהיה שטפון, או התחוללה סופה!

לורה

לא שטפון, ולא סופה, אמא. פשוט אין אני

מקובלת על הבריות כמוך בימים ההם בבלי מאונטן...

(תום גונח שיב. לורה מעיפה עליו מבט

בחיוך רפה, מתנצל. קולה נעצר קמענה)

אמא חוששת שאהיה בתולה זקנה.

(התמונה מועמת לצלילי "ביבר הזכוכית")

תמונה ב'

לורה ישובה בכסא שן ענוג ליד שולחן הפרסה

הקטן.

היא לבושה שמלת בוקר מאריג רך סגול כקיי

מונו — שערה קשור ממצחה בסרט לאחור.

היא רוחצת וממרקת את אוסף הזכוכית שלה.

אמאנדה מופיעה על מדרגות פתח-ההירום. לקול

צעדיה, עוצרת לורה נשימתה, מטילה קערת כלייהחן

הצדה ומתישבת ישיבה נוקשה בפני תרשים מכונת-

הכתיבה כאחווה בחבלי-קסקס.

תום

באמת?

אמאנדה

הן ידעו לשעשע את האברכים שבאו לראות אותן.
לא די היה לנערה להיות בעלת פנים יפים או גיזרה
ענוגה — אף על פי שלא הייתי מקופחת בשתי הבחירי
נות. נערה היתה צריכה גם לשכלל מהיר ומענת-לשון.

תום

על מה היתה שיחתכם?

אמאנדה

דברים העומדים ברומם של עולם! לעולם לא היה
בה בשיחה שום דבר גס או נקלה או המוני.

(היא מכוונת דבריה לתום כאילו ישב בכסא
הפנוי ליד השולחן אעפ"י שהוא שוהה ליד
הוילאות. הוא משחק תמונה זו כאילו הספר
בידו).

האורחים שלי היו בני-טובים—כולם! ביניהם היו

מחשובי הנוטעים והפרודסנים הצעירים בדלתה של

המיסיסיפי — נוטעים ובני נוטעים!

(תום מרמז למוסיקה ומזמין סילון אור על

אמאנדה)

(עיניה נישאות, פניה לוהטים, קולה נעשה דשן

ואלגי).

זוכרת אני את צימפ לזכלין שנעשה אחר כך

סגן הנשיא של "בנק נוטעי הדלתה".

והדלי סטיואנסן שטבע במון לייק והנית לאלמ-

נתו מאה וחמישים אלף באגרות-חוב של הממשלה.

האחים קוטרר, וסלי וכייטס. בייטס היה אחד

מבחורי-החמד הפרטיים שלי! פעם אחת נפלה מריבה

בינו לבין אותו נער פרוע מבית וינרייט. הדבר

נגמר ביריות באולם הקסינו של מין לייק. בייטס נורה

בבטנו. מת באמבולנס בדרך לממפיס. אלמנתו גם היא

לא ידעה מחסור, ירשה שמונת אלפים או עשרת

אלפים אקר אדמה, זה הכל. היא נישאה לו בשעת

חולשתו — מימיו לא אהב אותה — תמונתי היתה עמו

בלילה שמת!

ואתו בחור שכל נערה בדלתה ביקשה לצוד

ברשתה! זה הבחור יפה-התואר והמזהיר מבית פיציו

בנספת גרין!

תום

כמה הנית לאלמנתו?

אמאנדה

הוא לא נשא אשה מעולם! אל רחום, אתה מדבר

כאילו כל מעריצי מלפנים שבקו תיים לכל חי!

תום

האין הוא הראשון מאלה שהזכרת אשר נשאר

בחיים?

את הממחטה עוד הפעם. היא טופחת בה טפיר
חות קלות וענוגות)
אמא, האם — קרה משהו?

אמא אנה

עוד רגע ויונח לי, אני פשוט המומה —
לורה

אמא, מתי תאמרי לי סוף־סוף מה קרה?
אמא אנה

כידוע לך, היו צריכים להכניס אותי היום אחרי
הצהרים לכהונתי החדשה באגודת „בנות המהפכה
האמריקנית“... בדרך סרתי לרגע לבית־הספר למסחר
ורוביקאס להודיע שהצטננת ולשמוע איך את מחקדמת.

לורה

אזה...

אמא אנה

הלכתי אל המדריכה לכתבת־מכונה והצגתי את
עצמי כאמך. היא לא ידעה מי את. וינגפילד, אמרה,
אין לנו תלמידה ששמה וינגפילד ברשימת בית־הספר.
מובטח לה שהיא טועה, אמרתי לה, והוספתי
שביקרת בבית־הספר מראשית־ינואר.

„שמא“, אמרה, „מתכוונת את לאותה נערה קטנה
ובישנית מאד־מאד שחדלה לבוא לכיתה אחרי ביקור
של ימים אחדים בלבד?“

„לא“, אמרתי, „לורה, בתי, הלכה לבית־הספר
במשך ששת השבועות האחרונים יום־יום!“
„במחילה מכבודך“, אמרה, הוציאה את פנקס בית־
הספר ושם היה שמך, מודפס ברור ומפורש, עם כל
התאריכים שהחסרת — עד שהחליטו כי הפסקת את
לימודיך.

ועדיין אני בשלי. „לא, ודאי שנפלה כאן טעות!
בודאי איזה בלבול ברשימות“.

והיא אמרה, „לא — עכשיו אני זוכרת אותה
יפה. ידיה רעדו בשעת מעשה כל כך שלא יכלה
להקיש באותיות הנכונות במכונת־הכתיבה! בבחינה
הראשונה של מהירות, התמוטטה לגמרי — הרגישה
בחילה וכמעט שהיה צורך לשאת אותה על־כפיים
לחדר האמבטי! אחרי אותו בוקר לא היפיעה אפילו
פעם אחת. צלצלנו אל הבית, אך לא קבלנו תשובה
אף פעם“ — זה היה, כנראה, בשעה שעברתי אצל —
פיימוז את באר, כשאני מציגה לראוה את אלה ה—
אזה!

היתה לי הרגשת חולשה עד שלא יכולתי לעמוד
על רגלי כמעט! הייתי מוכרחה לשבת והגישו לי
כוס מים!

חמשים דולר שכר־למוד, כל תכניותינו — תקוותי
ושאיפותי למענך, כל זה פשוט ירד לטמיון, פשוט
ירד לטמיון.

לורה

שלום, אמא, אני עושה —

(עושה תנועה עצבנית כלפי התרשים של הקיר.
אמא אנה נשענת אל הדלת הסגורה ותוֹר־
לה עיניה בלורה במבט של יסורים).

אמא אנה

אחיות־עינים? אחיות־עינים?

(היא מסירה לאט את מגבעתה וכפפותיה, כשר־
עיניה נעוצות בה במבט של מתיסרת להנאתה.
היא מניחה למגבעת ולכפפות לנפול — כמ־
שחקת תפקיד).

לורה

(באירודאות)

איך היתה אסיפת „בנות המהפכה האמריקנית“?
(אמא אנה פותחת ארנקה לאט ומוציאה
ממחטה מעודנת לבנה. היא מנערת אותה
ענוגות ומגישה אותה ענוגות אל שפתיה
ונחיריה)

האם לא הלכת לאסיפת דיי־איי־אר, אמא?

אמא אנה

(חרש, קולה לא נשמע כמעט)

לא. — לא. (ביתר תוקף) לא היה לי הכוח
ללכת לאסיפת דיי־איי־אר. באמונה, לא היה לי העוז!
חפצתי למצוא לי חור ולהסתתר בו לעולם!
(היא עוברת לאטה אל הקיר ומסירה את
תרשים מכונת־הכתיבה. היא מחזיקה אותו.
רגע נוכח פניה, כשעיניה תלויות בו
במתקיות ובעצב — ואחר נושכת שפתיה
וקורעת אותו לשנים).

לורה

(חרש)

מדוע עשית זאת, אמא?

אמא אנה

מדוע? מדוע? בת כמה את, לורה?

לורה

אמא, את יודעת בת כמה אני.

אמא אנה

חשבתי שאת בוגרת; כנראה טעיתי.

(היא עוברת בניחותא אל הספה וצונחת עליה
כשעיניה תלויות בלורה).

לורה

אל נא תלטשי עלי עיניך ככה, אמא.

(אמא אנה עוצמת עיניה ומשפילה ראשה.
מנה עשר)

אמא אנה

מה נעשה, מה יהיה בסופנו, מה עתידנו?

(מנה עשר)

לורה

האם קרה משהו, אמא?

(אמא אנה נושמת נשימה ארוכה ומוציאה

מדוע?

לורה

אמא, כשאת מאוכזבת, פניך לובשים הבעת סבל
נוראה כל כך, כמו תמונת אם ישו במוזיאון!

אמא נדה

הס!

לורה

לא יכולתי לסבול זאת.

(הפסקה. לחש מיתרים)

אמא נדה

(ממששת ללא תקוה את ארנקה הגדול)

מה נעשה איפוא כל ימי חיינו? נשב בבית
ונסתכל בתהלוכות העוברות? נשתעשע בביבר הזכר
כית, חמדתי? ננגן תמיד אותם תקליטי גרמופון
בלויים שאביך השאיר לזכרון מדאיב?

קריירה בעסקים לא תהיה לנו עוד, חסל — עליה
ויתרנו משום שגרמה לנו הפרעה עצבנית בעיכול!
(צוחקת מתוך ליאות) מה עוד נשאר לנו אלא להיות
תלויים בדעת אחרים כל ימי חיינו? היטב יודעת אני
מה היה בסופן של נשים לא נשואות שאינן מוכנות
לקבל משרה. ראיתי מקרים מעוררי-חמלה כאלה
בדרום — בתולות זקנות הנסבלות בקושי, החיות
בחסותם הזעומה של בעל האחות או אשת האח! —
תקועות באיון מלכותי-עכברים בצורת חדר — הגיס
האחד משדל אותן תמיד להתארח אצל גיס אחר —
נשים קטנות כמינן צפרים ללא קן — אוכלות לחם
חסד ועלבון כל חיייהן!

האם זה העתיד שצייירנו לעצמנו?

חיי שזוהי הברירה האחת שאני יכולה לדמות
בנפשי!

אין זו ברירה בעימה ביותר, מה?

כמובן — יש נערות הנישאות לאיש.

(לורה מעקמת ידיה בעצבנות)

האם לא אהבת בחור מימך?

לורה

כן, פעם אחת אהבתי. (קמה) תמונתו נודמנה

לי לפני ימים אחדים.

אמא נדה

(במקצת התעניינות)

הוא נתן לך את תמונתו?

לורה

לא, היא בספר-השנה של הגמנסיה.

אמא נדה

אז, חבר ללמודים.

לורה

כן, שמו היה ג'ים. (לורה מרימה את ספר-השנה
הכבד מהשולחן) הנה הוא ב-שודדי פנזאנס.

(לורה נושמת ארוכות וקמה באי-נוחות על
רגליה. היא עוברת אל הגרמופון ומכוננת
אותו).

מה את עושה?

לורה

אז!

(היא שומטת את הידיה וחוזרת למקומה)

אמא נדה

לורה, לאן היית הולכת בשעה שיצאת והעמדת
פנים כאילו את הולכת לבית-הספר?

לורה

הלכתי לטייל.

אמא נדה

אין זו אמת.

לורה

אמת היא. הלכתי לטייל ותו לא.

אמא נדה

לטייל? לטייל? בחורף? במתכוון ביקשת לך
דלקת-ריאות במעיל קל זה? לאן הלכת לטייל, לורה?

לורה

לכל מיני מקומות — לרוב אל הפארק.

אמא נדה

גם לאחר שהצטננת?

לורה

זה היה הקטן משני הפגעים. אמא... לא יכולתי
לשוב — אני הקאתי — על הרצפה!

אמא נדה

משבע וחצי עד אחרי חמש בכל יום — את
רוצה שאאמין לך — שוטטת בפארק משום שרצית
כי אהשוב שאת הולכת עדיין לבית-הספר למסחר
רוביקאם?

לורה

הדבר לא היה רע כל כך כפי שהוא נראה.
נכנסתי למקומות שונים להתחמם.

אמא נדה

לאן נכנסת?

לורה

הלכתי למוזיאון לאמנות ולבתי הצפרים בגן
הזואולוגי. יום-יום ביקרתי את אוויה-שומן. לפעמים
ויתרתי על ארוחת-צהרים והלכתי לראינוע. בזמן
האחרון ביליתי כמעט כל אחר הצהרים בתיבת-המר-
גליות, זה הבית הגדול מזוכית שמגדלים בו פרחים
טרופיים.

אמא נדה

וכל זאת עשית כדי לגנוב דעתי, רק לשם גניבת-

דעת?

(לורה משפילה עיניה)

— ועליצות — וזן! זאת עליך לעשות, זאת ולא
אחרת!

(פונה שוב אל התצלום)

דבר אחד היה לאביך בשפע — חן!
(תום נותן אות לכנור באגפים)
(התמונה מועפת לקול נגינה)

תמונה ג'

תום מדבר מהמסב של פתח-החירום.

תום

אחרי הכשלון בבית-הספר למסחר, התחיל הרעיון
על השגת חתן בשביל לורה תופס מקום נכבד יותר
ויותר בחישוביה של אמא.

הדבר הפך למין דיבוק. כמין צלם קדמון של
הבלתי-מודע האוניברסאלי, היתה דמות-דיוקנו של
צעיר בן-טובים פוקדת את מעונו הקטן...

לא היה כמעט ערב אחד בבית שיעבור בלי רמו
לאותה דמות, לאותו חזון, לאותה תקווה...

אפילו כשלא היו מפרשים בשמו, היתה מציאותו
תלויה ועומדת במבטה הדואג של אמא ובהליכותיה
הנפחדות, המתנצלות, של אחותי — תלויה ועומדת
כמין גזר-דין שנגזר על בית וינגפילד!

אמא היתה אשת-מעשה ולא רק אשת-דברים.

היא התחילה בצעדים הגיוניים לקראת המטרה
שהציבה לעצמה.

בסופו של החורף ובראשית האביב — כשראתה
שנהיה זקוקים לכסף כדי לרפד את הקן ולקשט
את הצפור — התחילה בפעולה נמרצת בטלפון לצוד
חותמים בשביל אחד המאספים לגבירות ששמו „ידיד
עקרת-הבית“, אותו סוג עתון המדפיס בהמשכים את
השתפכיותיהן של גבירות מישכות בשבת סופר, שאין
להן בעולמן אלא שדים ענוגים מעין ספלים, מתנים
דקים ותמירים, ירכים דשנות ומקציפות, עינים כעשן
עצים בסתיו, אצבעות שמרגיעות ומלטפות כצלילי
נגינה, וגויות חטובות ומוצקות כפסילים אטרוסקיים.
(אמא אנדה נכנסת ובידה טלפון מחובר לחוטי-
המשך מדרך. סילון האור משיג אותה בבימה
העמומה).

אמא אנדה

איזה סקוט? אמאנדה וינגפילד מדברת!

מאד הרגשנו בחסרונך באסיפת דיי-איי-אר ביום
שני!

אמרתי: בודאי היא סובלת שוב מאותו מיחוש
באף! מה שלום המיחוש הוא?
איום ונורא! אל אלהים! — הלא את כאחד
הקדושים הנוצרים, כן. זה הדבר. כאחד הקדושים
הנוצרים!

אמא אנדה

(בהיסח-הדעה)

ב-מה?

לורה

האופרטה שהציגו הבוגרים. קולו היה נפלא ובכל
יום שני ורביעי וששי ישבנו משני צדי השדרה
באבדיטוריה. הנה הוא ובידו גביע הכסף — פרס
לויכוח! רואה את את חיוכו הרחב?

אמא אנדה

(בהיסח-הדעת)

ניכר בו שהיה בתור עלי.

לורה

חבצלת השרון היה קורא לי.

אמא אנדה

מדוע קרא לך שם כזה?

לורה

כשחליתי בגרוני — וחזרתי לבית-הספר, הוא
שאל אותי מה היה לי. אמרתי לו שהייתי סובלת
בגרון — והוא חשב שאמרתי חבצלת השרון! וכך
קרא לי מאותו יום ואילך. בכל מקום שראה אותי,
היה צורח, „הלו, חבצלת השרון!“ הנערה שהיה
מחזר אחריה לא מצאה חן בעיני. אמילי רוזנבאך.
אמילי היטיבה להתלבש מכל הנערות בבית-הספר
שלנו. אבל הגונה לא נראתה לי מעולם... במדור
החברה בעתון היה כתוב שהם מאורשים. זה היה
— לפני שש שנים! בודאי הם נשואים זה-כבר.

אמא אנדה

בדרך כלל נערות שלא נוצרו לקריירה של עסקים
סופן שהן נישאות לאיזה בחור הגון.

(קמה מתוך ניצוץ של התעוררות)

ילדתי, זאת תעשי גם את!

(לורה פולטת צחוק נדהם, ספקני. היא מר-
שיטה ידה לקראת כלי זכוכית).

לורה

אבל, אמא —

אמא אנדה

כן?

(ניגשת אל התצלום)

לורה

(בנעימת התנצלות נפחדת)

אני — בעלת-מום!

אמא אנדה

הבל! לורה, הלא אמרתי לך שלא תוציאי מלה
זו מן הפה לעולם, לעולם. הלילה לך, לא בעלת-מום
את. יש לך פשוט ליקוי פשוט ולא מורגש כמעט!
אנשים שיש להם מגרעת קלה מעין זו, מטפחים חן
תכונות אחרות כדי למלא את החסר — מפתחים חן

אמאנדה

לקחתי את הרומן האיום ההוא והחזרתי אותו לספרייה — כן? זה הספר המגואל של אותו מטורף מר לורנס. (תום צוחק צחוק פרוע). אין לי כל שליטה על תנובתם של מוחות חולניים או על בני אדם המשבירים להם — (צחוקו של תום נעשה פרוע יותר) אך לא ארשה לחלואה כזאת לבוא אל ביתי! לא, לא, לא, לא!

תום

ביתי, ביתי! מי משלם את שכר-הדירה, מי נעשה —

אמאנדה

(צורחת כמעט)

אל נא תעיוזי —

תום

לא, לא, לי אסור לומר דבר! אני —

אמאנדה

הנני ואומר לך —

תום

איני רוצה לשמוע עוד!

(הוא פורס את הוילאות. מעלה הבימה מואר בנוגה אדום וצבה כעשן).

(אמאנדה שעה נתון במסלולים של מתכת והיא לבושה גלימת רחצה ישנה מאד, גדולה מדי בשביל גורתה הדלה, זכר למר וינגפילד הבוגד).

(מכונת-כתיבה מיטלטלת וערבוביה פרועה של כתבי-יד על השולחן בעל האגפים המתקפלים. נראה שהפסקת עבודתו היוצרת של תום על ידי אמאנדה החישה את המריבה. כסא מיטל על הרצפה).

אמאנדה

אתה תשמע עוד, אתה —

תום

לא, לא אשמע דבר, אני הולך!

אמאנדה

חזור מיד —

תום

החוצה, החוצה, חוצה! משום שאני —

אמאנדה

חזור מיד, תום וינגפילד! אני לא גמרתי דברי אליך!

תום

אווה, לכי לך —

לורה

(ביאוש)

תום!

אה, כן, זה עתה ראיתי במקרה כי החתימה שלך על „הידיד“ נגמרת! כן, עם הגליון הבא, חביבתי! — ודוקא ברגע שאותו רומן חדש נפלא של בסי מי הופאָר מתחיל להיות מותח כל כך. אוה, חביבתי, הלא זהו דבר שאסור לך להחמיץ! הזוכרת את איך כבש „חלף עם הרוח“ את הכל בסערה? פשוט אי אפשר היה לצאת החוצה למי שלא קרא את הספר. לא היתה שיחה אלא על סקארלאט או־הארא. ובכן, המבקרים כבר משוים רומן חדש זה ל„חלף עם הרוח“. הרי זה „חלף עם הרוח“ של הדור שלאחר המלחמה! — מה? — משהו נחרך על הכירה? — אוייה, יקירתי, אל תתני להם להשרף, לכי להעניף עין ואני אחכה! אל אלהים — נדמה לי שהנניחה את השפופרת!

(האור מועם)

(לפני שהאור חוזר על הבימה, נשמעת שיחה קולנית של תום ואמאנדה)

(הם מריבים מאחורי הוילאות. לפנייהם עומדת לורה בידים קפוצות ובהבעה נפחדת) (סילון אור שוהה על דמותה במשך התמונה הוואת).

תום

מה, בשם הנוצרי, חושבת את —

אמאנדה

(בקול נוקב)

אל תוציא דיבור זה —

תום

עלי לעשות!

אמאנדה

מספך! לא —

תום

אווה!

אמאנדה

במעמדי! היצאת מדעתך?

תום

ודאי יצאתי, ובמרוצה!

אמאנדה

מה זה היה לך, גולם גדול שכמותך!

תום

הביטי! אין לי דבר, שום דבר —

אמאנדה

דבר בשקט!

תום

שום דבר בחיי שאוכל לומר עליו שלי! כל דבר

הוא —

אמאנדה

חדל לצעוק ככה!

תום

אתמול החרמת את ספרי! היתה לך התוצפה ל—

הרחק מכאן! אל (מצביע על תמונת אביר) התחנה
הסופית ועוד קצת הלאה:
(הוא נפנה לעבור על פניה. היא תופסת
בנרועו).

אל תחזיקי בי, אמא!
אמא אנה
לאן אתה הולך?
תום
אני הולך לראינוע!
אמא אנה
אינני מאמינה לך — זה שקר.
תום

(שוחה לקראתה, משכמו ומעלה גבוה מדמותה
הקטנה. היא נרתעת, נושמת בכבדות).

אני הולך לקובות של חשיש! כן, קובות של
חשיש, קובות של חטא ומירבץ פושעים, אמא! נס-
פחתי לכנופית הוגאן, אני רוצה-שכיר, אני נושא
טלמיגאן בתיבת כינור! יש לי שרשרת של בתי-
זנות בגיא! הם קוראים לי הקטלן, וינגפריד הקטלן.
אני חי בדורפרצופים, עובד בית-מסחר פשוט ותמים
ביום, ובלילה צאר דינאמי של העולם התחתון.
אמא, אני הולך לקאסינו לשחק בקלפים, אני מבזבז
הון-תועפות על שולחן-הרוולטה! יש לי טלאי על
עין אחת ושפם מזויף, לפעמים אני מרכיב זקן-לחי
ירוק! כשאני כך, קוראים לי אַל דיאבלו! אוה, הייתי
יכול לספר לך דברים שיגולו שנתך בלילות! אויבי
וזממים לפוצץ את המקום הזה. באחד הלילות הם
יעיפו את כולנו השמימה! אני אהיה שמה ומאשר,
וכן תהיי את! את תבואי רכובה על מטאטא מן ההר
הכחול ואתך שבעה-עשר מתורים, בני-טובים כולם!
ספטטנית ומ-כשפה זקנה!...

(הוא עושה שורת תנועות הזקות, בלתי מהוקך
צעות, תופס את מעילו, זונק לדלת, קורעה
לרווחה בכוח. הנשים מתבוננות בו, נושמות
בכבדות. זרועו נאחזת בשרוול מעילו בשעה
שהוא מתאמץ ללבשו. לרגע הוא כמו כפות
בבגד הכבד. בגניחה של עינוי הוא קורע את
המעיל מעליו, כשהכתף נבקעת לשנים, ומטילו
לחדר. המעיל נאחז באצטבה עליה אוסף תוכר
כית של לורה, וצליל זכוכית נשכרת נשמע.
לורה צועקת כאילו נפצעה).

(מוסיקה)

לורה

(בקול נוקב)

ביבר הזוכית שלי...

(מכסה פניה והופכת ערפה).

(אך אמא אנה עודנה עומדת מוכת תדהמה
בשל, המכשפה הזקנה, עד שכמעט אינה
משיגחה במה שקרה. הדיבר שב אליה).

אמא אנה

אתה תקשיב — הקץ להוצפתך! סבלנותי מת-
פקעת!

(הוא חוזר לקראתה)

תום

ומה בדבר סבלנותי? שמא אסור שתהיה לי
סבלנות העלולה להתפקע, אמא? אני יודע, אני יודע.
לא איכפת לך כלל מה אני עושה — מה ברצוני
לעשות — רק אי-הבנה קלה, מה? אין את חושבת
כי —

אמא אנה

אני חושבת כי אתה עושה דברים שאתה מתבייש
בהם. לכן אתה מתנהג ככה. אינני מאמינה כי הולך
אתה לראינוע בכל ערב. שום אדם אינו הולך לראי-
נוע לילה לילה. שום אדם שדעתו שפוייה עליו אינו
הולך לראינוע כל כך הרבה כפי שאתה מספר. בני-
אדם אינם הולכים לראינוע קרוב להצות הלילה, ובתי-
הראינוע אינם נסגרים בשתיים בבוקר. חוזר הביתה
מתנודד. ממלמל בינו לבין עצמו כמי שנכנסה בו
רוח שטות. אתה ישן שלוש שעות והולך לעבודה.
אוה, אני יכולה לתאר לעצמי איך אתה עובד שם!
מנומנם ומטומטם, מפני שאין לך כוח.

תום

(בפראות)

לא, אין לי כוח.

אמא אנה

מי נתן לך רשות לסכן את עבודתך? לסכן את
בטחון כולנו? איך, אתה סבור, נוכל להתקיים, אם
אתה —

תום

שמע! האמנם את חושבת שאני פשוט חולה-
אהבה לבית-המסחר?

(הוא גוזן בחימה על דמותה הכחושה)

החושבת את שופשי ממש יוצאת אל, חברת
הנעלים הלאומית? חושבת את כי מתאוה אני לבלות
חמשים וחמש שנה באותו אולם צלוטאקס עם
הצינורות המתגוננים! שמעי! מוטב לי
שיבוא מישוה ויוריד גרזן על קדקדי משאחוזר ואלך
שמה בוקר-בוקר! אבל אני הולך! כל בוקר שאת
נכנסת וצוחת אותה צווחה מזרעפת. קומו אורו!
קומו אורו! אני אומר בלבי, "מה טוב חלקם של
המתים!" אך אני קם. אני הולך! בשכר ששים
וחמשה דולר לחודש אני מוותר על כל מחשבותי
וחלומותי להיות ולעשות משהו בזמן מן הזמ-
נים! ואת אומרת כי חושב אני על עצמי — רק
על עצמי. אל אלהים, הביני, אילו על עצמי חשבת,
אמא, הלא זה-כבר הייתי הולך למקום שהלך הוא —

אמאנדה
(בקול איום)

אני לא אדבר אליך — עד שתבקש סליחה!
(עוברת דרך הוילאות וסוגרתם מאחריה. תום
נשאר עם לורה. לורה דבקה מתוך רפיון
באצטבה כשפניה הפוכים. תום תולה בה לרגע
מבט אוילי. אחר כך הוא קרב לאצטבה. צונח
בלא חן על ברכיו לאסוף את הזכוכית השבר
רה, מביט על לורה כרוצה לדבר ואינו יכול).
נגינת "ביבר הזכוכית" מתגנבת.
התמונה מועמת.

תמונה ד'

הפנים אפל. אור רפה בסימטה.
פעמון עמוק-צליל בכנסיה מפעם את השעה חמש
בתחילתה של התמונה.
תום מופיע בראש הסימטה. לאחר כל פעימה
תגינית של הפעמון במגדל, הוא מנער רעשן קטן
כאילו הביע בזה את פירכוסו הדל של האדם בניגוד
לעצמתו וגדולתו של הכל-יכול. דבר זה וכן חוסר
הבטיחות בהתקדמותו מגלים ברור כי שמה.
בשעה שהוא עולה כמה מדרגות למיטב של פתח
החירום מתגנב האור פנימה. לורה מופיעה בשמלת
לילה, כשהיא משגיחה במסתו הריקה של תום
בחדר הקדמי.

תום מפשפש בכיסיו למצוא את המפתח. כשהוא
מוציא אגב חיפוש עירוב חפצים שונים, ובכלל זה
מבול של זנבות כרטיס-ראינוע ובקבוק ריק. לבסוף
הוא מוצא את המפתח, אך בו ברגע שהוא עומד
להכניסו, זה נשטט מבין אצבעותיו. הוא משפשף
גפרור ושוחה תחת הדלת.

תום
(במרירות)

רק סדק אחד — וזה נתקע בו!
(לורה פותחת את הדלת)

לורה

תום! תום! מה אתה עושה?

תום

מחפש את המפתח.

לורה

איפה היית כל הזמן?

תום

הייתי בראינוע.

לורה

כל הזמן בראינוע?

תום

התכנית הייתה ארוכה מאד. הייתה תמונה עם
גרטה גארבו וגם מיקי מאוז וסטרטמסעות ויומן-חדשות
ואכרזה על תכניות מצודדות. ומלבד זה היה שם עוגב
סולו בלודת אוסף כספים למען סיפת חלב שנגנב
בתגרה איומה בין גברת שפנה ובין אחד הסדרנים!

לורה
(לפי תומה)

היית צריך לשבת שם כל הזמן?

תום

כמובן! ו—אוה, שכחתי! הייתה גם הצגה כדת
וכדין! הגבור הראשי היה מאלוליו הקוסם. הוא
הראה להטים נפלאים, הרבה להטים, למשל הרקת
מים מצנצנת לצנצנת. תחילה הפכו המים ליין ואחר
כך לשיכר ואחר כך ליוסקי. אני יודע כי זה היה
ויסקי ממש משום שהוא היה צריך למישהו מהקהל
שיבוא ויעזור לו, ואני עליתי לבימה — בשתי ההצג-
ות! ויסקי כהלכה — קנטקי סטריט בורבון. בחור
נדיב-לב, הוא חילק דורונות.

(עוקר מכיסו סודר מבריק מצבעי הקשת)

הוא נתן לי את זה. סודר-קסמים. רצונך קחינה.
לורה. הניפי אותו על כלוב קנרים ויצאה לך קערה
של דג-זחב. הניפי אותו על דג-זחב ויפחתו להם
קנרים... אך הנפלא מכל הלהטים היה זה של ארון
המתים. סגרנו אותו בארון מסומר, והוא יצא מתוך
הארון בלי להזיז אף מסמר אחד. (הוא נכנס פנימה).
הרי זו תחבולה שכאילו נוצרה בשבילי — להוציאני
מתוך דל"ת אמות של הבור הזה!

(צונח על הספה ומתחיל לנשול נעליו)

לורה

תום — ש-ש-ש!

תום

למה את מהסה אותי?

לורה

תעיר את אמא.

תום

טוב, טוב! אשלם לה כגמולה בעד כל אותן
הקריאות „קומו אורו" שלה. (שוכב בגניחה). אין אדם
צריך להרבה שכל בשביל לתקוע את עצמו בארון
מסומר, יודעת את, לורה. אבל מי לעזאזל כבר
הצליח להחליק מתוך ארון-מתים מבלי להזיז מסמר?
(כעין תשובה מואר תצלומי המגחך של האב).

התמונה מועמת

(מיד לאהר כך: פעמון הכנסיה מפעם שש.
עם ההולם הששי ננער השעון המעורר בתדרה
של אמאנדה, ולאחר רגעים מספר אנו
שומעים את קולה: „קומו אורו! קומו אורו!
לורה, לכי והעירי את אחיך!")

תום

(יושב לאט)

אני אקום — אך לא אאור.

(האור גובר)

אמאנדה

לורה, הגידי לאחריך כי הקפת מוכן.

(כעבור רגע היא פורצת בצעקה. תום קופץ אל הדלת. אמנדה חופות פנימה בחדרה. תום פותח את הדלת).

תום

לורה?

לורה

הכל כשורה. מעדתי, אך הכל כשורה.

אמנדה

(מציצה בעינים חרדות אחריה)

אם ישבור מישהו רגל במדרגות של פתח-חירום זה, יש לתבוע מבעל-הבית כל מה שיש לו, עד פרוטתו האחרונה!

(סוגרת הדלת. נזכרת שאינה מדברת וחוזרת לחדר השני).

(כשנכנס תום בלא חמדה ליטול את הקפה, היא הופכת אליו גבה ועומדת בלא ניד כשפניה לנוכח החלון בקמרון האפור. אור החלון, הנופל על פניה ומאיר את שרטוטיהם המזדקנים אך הילדותיים, הוא חריף עד כדי אכזריות, סאטירי כתרפיס של דומיאָ.)

מוסיקה כבושה: Ave Maria

(תום מציץ בבישנות אך בועף בפניה ההפר כים וצונח אל השולחן. הקפה רותח עד כדי כוויה; הוא גומע ממנו. נושף וחוזר ויורק לספל. כשהוא נושף, אמנדה עוצרת נשימתה ופונה אליו למחצה, ונזכרת וחוזרת ופונה לחלון).

תום

(בקול צרוד)

אמא. אני — אני מבקש שליחה, אמא. (אמנדה נושמת נשימה מהירה, רועדת. פניה פועלים בצורה גרוטסקית. היא גועה בבכייה ילדותית).

צר לי על מה שאמרת, לא נתכוונתי לכך.

אמנדה

(מתוך התייפחות)

מסירותי עשתה אותי למכשפה והפכה את לב ילדי לשנוא אותי.

תום

לא, אין הדבר כך.

אמנדה

אני דואגת כל כך הרבה, אינני ישנה, וממילא אני עצבנית.

תום

(ברוך)

אני מבין זאת.

אמנדה

עלי לעמוד יחידה במערכה כל השנים. אך אתה העמוד הימיני שלי! אל תפול, אל תכזיב!

(לורה חומקת לחדר הקדמי)

לורה

תום! — השעה כמעט שבע. אל תביא את אמא לידי עצבנות.

(הוא תולה בה מבט טפשי. היא כמתחננת)

תום, דבר אל אמא הבוקר, פייס אותה, בקש שליחה, דבר אליה!

תום

היא לא תדבר אלי. היא התחילה.

לורה

אם רק תאמר שאתה מצטער, היא תחיל לדבר.

תום

וכי זה אסון גדול כל כך שאין היא מדברת?

לורה

אנא — אנא!

אמנדה

(קוראת מתוך המטבח הקטן)

לורה, עושה את מה שביקשתי ממך לעשות, או שעלי להתלבש ולצאת בעצמי?

לורה

הולכת, הולכת — רק אלבש את מעילי!

(היא צונחת מגבעת לבד חסרת-צורה בתנועה

עצבנית, פזיזה, מביטה בתחנונים על תום.

ממהרת באי-נוחות אל המעיל. המעיל הוא של

אמנדה, מותקן ללא דיוק, השרוולים קצרים

מדי בשביל לורה).

חמאה, ומה עוד?

אמנדה

(נכנסת למעלה-הבימה)

רק חמאה. תגידי להם לרשותם.

לורה

אמא, הם מאריכים פנים בשעה שאני לוקחת

בהקפה.

אמנדה

אבן הנזרקת עשויה להזיק לי, אך הבעת פניו

של מיסטר גארפינקל לא תציק לי! הגידי לאחיד

שהקפה שלו מצטנן.

לורה

(בפתח)

תעשה מה שביקשתי ממך, תום, תעשה זאת.

תום, לא כן?

(מביט הצדה בועף)

אמנדה

לורה, תלכי עכשיו או שלא תלכי כלל!

לורה

(חופות החוצה)

הולכת, הולכת!

תום

(ברוך)

אני מנסה, אמא.

אמאנדה

(בהתלהבות רבה)

נסה ותצליח! (למחשבה נשימתה נעצרת) הלא —
אתה מלא כשרונות כרמוך! שני ילדי — הלא הם
ילדים בלתי מצויים! הושב אתה שאינני יודעת
זאת? הלא גאותי על הדבר הזה! מאושרת אני —
מרגישה אני שעלי לברך ולהתברך על הרבה דברים,
אבל — תבטיח לי דבר אחד, בני!

תום

מה, אמא?

אמאנדה

תבטיח, בני, שלעולם — לא תהיה שיכור!

תום

(נפנה אליה בגיחוך)

לעולם לא אהיה שיכור, אמא.

אמאנדה

זה הדבר שהפחיד אותי כל כך, שמא תהיה
שיכור! אכול צלחת דיסה!

תום

רק קפה, אמא.

אמאנדה

ביסקויט של חיטה כחוחה.

תום

לא, לא, אמא, רק קפה.

אמאנדה

הן לא תוכל לעבוד כל היום על קיבה ריקה.
יש לך עוד עשר דקות — אל תגמעי! שתית נוזלים
חמים מדי גורמת לסרטן הקיבה... תוסיף שמנת.

תום

לא, תודה.

אמאנדה

כדי לצנון.

תום

לא! לא, תודה, אני רוצה בשחור.

אמאנדה

אני יודעת, אבל אין זה טוב בשבילך. אנחנו
חייבים לעשות כל מה שביכולתנו כדי לחזק את
הבריאות.

בימים קשים כמו אלה העוברים עלינו אין לנו
להאזן אלא — זה בזה... משום כך חשוב כל כך
ל— תום, אני — אני שלחתי את אחותך כדי שאוכל
לשוחח עמך. אילמלא דיברת הייתי אני מדברת אליך.
(יושבת).

תום

(ברוך)

על מה את מבקשת לשוחח, אמא?

אמאנדה

על לורה!

(תום מציג את ספלו לאט)

(מוסיקה: "ביבר הזכוכית")

תום

אוה, — לורה...

אמאנדה

(נוגעת בשרולול)

אתה יודע את דרכה של לורה. שקטה כל כך,
אך — מי מנוחות יעמיקו לזרם! היא מתבוננת ורואה
דברים — ונדמה לי שהיא מרבה להרהר בהם. (תום
נושא עיניו). לפני ימים אחדים נכנסתי ומצאתי אותה
בוכה.

תום

בשל מה?

אמאנדה

בשלך.

תום

בשלי?

אמאנדה

חושבת היא שאין אתה מאושר אתנו.

תום

מה הביא אותה לידי מחשבה כזו?

אמאנדה

מה מביא אותה לידי מחשבות כלשהן? מכל מקום,
אתה מתנהג באמת באופן משונה. אני — אני אינני
אומרת זאת לשם בקורת, הלא תבין זאת! יודעת
אני כי שאיפותיך אינן בגבול בית-המסחר, יודעת אני
שככל בני-האדם בעולם — היה עליך — להקריב קר-
בנות, אבל תום — תום — החיים אינם קלים, הם
דורשים — כוח-סבל ספארטאני! כל כך הרבה
דברים יש בלבי שאין אני יכולה לתאר לפניך!
מעולם לא אמרתי לך זאת, אך אני — אהבתי את
אביך...

תום

(ברוך)

אני יודע זאת, אמא.

אמאנדה

ואתה — כשאני רואה שאתה הולך בדרכיך!
מאחר לשוב בלילה — וגם — ובכן, הלא תודה
ששתית באותו לילה, שמנהגך באותו מצב היה איום
כל כך! לורה אומרת שאתה שונא את הדירה הזאת,
ואתה יוצא בלילות כדי להתחמק ממנה! האמת הדבר,
תום?

תום

אמא, מה הדבר שירצה בו נוצרי שעמד על דעתו?

אמאנדה

בדברים העומדים ברומו של עולם! דברים שברוח ודברים שבנפש! רק החיות צריכות למלא את יצרן! מובטחני כך ששואף אתה למשהו שונה מזה! יותר מקופים — חזירים —

תום

מסופקני.

אמאנדה

אתה מתבדת. אך לא על זה היה ברצוני לשוחח.

תום

(קם)

לא נשאר לי הרבה זמן.

אמאנדה

(הודפת כתפיו)

שב.

תום

רוצה את שאקבל סימן אודם בבית-המסחר?

אמאנדה

יש לך חמש דקות. אני רוצה לדבר על לורה...

תום

טוב! מה בדבר לורה?

אמאנדה

עלינו לראות את הנולד ולהכין משהו בשבילה. היא קשישה ממך, בשנתיים, ועוד לא קרת דבר. היא פשוט נגדרת ואינה עושה כלום. פחד תוקף אותי בראותי איך היא נגדרת ככה, סתם.

תום

דומני שהיא מן הסוג שקוראים נערות ביתיות.

אמאנדה

אין סוג זה במצא, ואם ישנו, חבל שישנו! אלא אם כן הבית הוא ביתה שלה, עם בעל!

תום

מה?

אמאנדה

אווה, עיני רואות את פיסת-היד כותבת על הקיר, ברור, כשם שאני רואה את חטמי זה! אימה ממש! יותר ויותר אתה מזכירני את אביך! גם הוא היה הולך לו מן הבית בכל עת ובכל שעה בלי כל ביאור! — ולבסוף יצא ולא חזר! שלום! והריחים על צוארי אני. ראיתי את המכתב שקיבלת מהצי המסחרי. יודעת אני מה חלומותיך. אינני עומדת לפניך בעינים עצומות. טוב ויפה, איפוא. עשה זאת! אך תחילה צריך שיבוא מי שיתפוס את מקומך!

תום

לא. את אמרת שיש לך בלבך כל כך הרבה דברים שאין את יכולה לתאר לפני. וגם אני כך. כל כך הרבה יש בלבי שאין אני יכול לתאר לפניך! הבה נכבד איפוא איש איש את —

אמאנדה

אבל מדוע — מדוע, תום — אתה תמיד חסר-מנוחה כל כך? לאן אתה הולך בלילות?

תום

אני הולך לראינוע.

אמאנדה

מדוע אתה מרבה כל כך ללכת לראינוע?

תום

אני הולך לראינוע מפני — שאני אוהב את ההרפתקה. אין לי הרבה מן ההרפתקה בעבודתי, ועל כן אני הולך לראינוע.

אמאנדה

אבל, תום, הרי אתה הולך לראינוע הרבה-הרבה יותר מדי!

תום

אני אוהב הרפתקאות בשפע.

(אמאנדה נראית נדהמת, ואחר נפגעת. מכיון שמתחילה החקירה-יודישה הרגילה הוא מקשיח ורוחו נעשית קצרה. אמאנדה חרזרת ליחסה הקובלני כלפיו.)

אמאנדה

אנשים צעירים רובם מוצאים את ההרפתקה במקצועם.

תום

אך האנשים הצעירים רובם אינם עובדים בבית-מסחר.

אמאנדה

העולם מלא אנשים צעירים העובדים בבית-מסחר ומשרדים ובתי-חרושת.

תום

וכל אלה מוצאים את ההרפתקה בעבודתם?

אמאנדה

או שמוצאים אותה או שמתקיימים בלעדיה! לא כל אדם להוט ומלוהט אחרי הרפתקאות.

תום

האדם הוא מטבעו אוהב, צייד, לוחם, ואף אחד מן היצרים הללו אינו מוצא את תיקונו בבית-המסחר.

אמאנדה

יצרים! אל תספר לי על יצרים! היצר הוא דבר ששומר נפשו ירחק ממנו! הרי זה ענין לבעלי-חיים! נוצרי שעמד על דעתו לא ירצה בו!

ו — תומין אותו לבוא ולראות את אחותך!

תום

מה?

אמאנדה

לראות את אחותך! להפגוש! להתוודע!

תום

(רוקע והולך לקראת הדלת)

אי, שמים!

אמאנדה

תעשה זאת?

(הוא פותח את הדלת. במפציר)

תעשה זאת?

(מתחיל יורד)

תעשה זאת? תעשה זאת, יקירי?

תום

(קורא לאחוריו)

כן!

(אמאנדה סוגרת את הדלת בהיסוס ובפנים

מביעות דאגה וגם שמץ תקווה)

(סילון אור תופס את אמאנדה ליד הטלפון)

אמאנדה

אלה קרטריט? אמאנדה וינגפילד המדברת! מה

שלומך, חמדתי? מה שלום המיחוש בכליה?

אל אלהים! זועה!

הלא את ממש כאחד הקדושים הנוצרים, כן,

חמדתי, הוא אשר אמרתי — כאחד הקדושים הנוצרים!

ובכן, זה עתה נודמן לי לראות בפנקס האדום

שלי שהחתימה שלך על הידיד נגמרה זה עתה!

ידעתי שלא תרצי להתמיץ את הרומן בהמשכים,

הנפלא, המתחיל בגליון הבא. המחברת היא בסי מי

הופר, וזהו הדבר הראשון שכתבה מאז "ירח־הדבש

בשלושה".

וכי לא היה זה סיפור מזור ומענין? ובכן, אני

חושבת שהחדש נחמד עוד יותר. הרקע הוא

מהחברה הגבוהה, חריף־ומפולפל, כפתור זפת. כולו

עוסק באותה חבורה של רוכבי־סוסים בלונג אילנד!

עמעום.

תמונה ה'

„אנונציאציה“. צלילי גנינה.

ראשית בין־השמשות של ערב אביב. זה עתה

סיימו ארוחת־הערב במעון וינגפילד. אמאנדה

ולורה, לבושות בהיר, מפנות את השולחן, במעלה

הבימה, השרוי בצל, תנועותיהן מצטרפות כמעט למעין

מחול או טקס דתי, דמיויותיהן הנעות חירות ודומ־

מות כפרפרים.

תום, לבוש חולצה ומכנסים לבנים, קם מהשולחן

ועובר אל פתח־החירום.

תום

מה כוונתך?

אמאנדה

כוונתי שברגע שיימצא ללורה מי שידאג לה,

כשתהיה נשואה, בית משלה, בלתי תלויה — או,

בבקשה, הרי אתה בן־חורין ללכת למקום שלבך

חפץ, ביבשה, בים, אל כל אשר ישאך הרוח!

אך עד שיגיע היום ההוא עליך לדאוג לאחותך.

אינני אומרת שתדאג לי — מפני שאני זקנה ואין לי

חשיבות! אני מדברת על אחותך משום שהיא

צעירה ותלויה באחרים.

הכנסתי אותה לבית־ספר למסחר — כשלון

מביש! היא נבהלה כל כך עד שהדבר גרם לה

הקאה.

לקחתי אותה לאגודת הצעירים בכנסיה. שוב

מפח־נפש. היא לא דיברה אל איש, ואיש לא דיבר

אליה. אין היא עושה דבר אלא משתעשעת בצעצועי

זכוכית ומנגנת אותם תקליטים בלויים. וכי אלה

הם חיים הראויים לנערה?

תום

אך מה איכל אני לעשות?

אמאנדה

תתגבר על אנוכיותך!

אנוכי, אנוכי, אנוכי, אין אתה חושב על שום

דבר אחר!

(תום קופץ והולך לקחת את מעילו, המעיל

מכוער ומסורבל. הוא צונף כיפה עם אזניות).

היכן הסודר שלך? עטוף את סודר־הצמר לצואר!

(הוא תופסו בזעף מהארון ומטיל אותו סביב

צוארו ומושך בשתי הקצוות הדוק היטב).

תום! לא אמרתי עדיין מה שהיה בדעתי לבקש

ממך.

תום

אני אאחר ל—

אמאנדה

(תופסת זרועו במפגיע מאד, אחר בבישנות)

בבית־המסחר אצלכם, האין שם אילו בחורים

נאים?

תום

לא!

אמאנדה

מוכרח להיות מישהו...

תום

אמא —

(תנועה)

אמאנדה

תמצא אחד שהוא ישר־דרך — שאינו שותה

חיים העוברים בלי חליפות והרפתקות.
הרפתקות וחליפות לרוב היו צפויות באותה שנה.
הן היו עומדות מאחרי כתלנו ואורבות לכל הנערים
הללו.

הן היו תלויות בערפל שמעל לברכטסגאדן, אחר
זות בקפלי המטריה של צ'מברליין —

בספרד היתה גארניקה!

אבל כאן היתה נגינת ג'ז ומשקאות, אולמי
ריקודים, בתייין ובתייקולנוע, ועסקי מין, וכל
אלה היו תלויים בתוך החשכה כנברשת והציפו את
העולם באורות־הקשת, אורות קצרים ומרמים...

העולם כולו המתין להפצצות!

(אמאנדה נפנית מהתמונה ויצאת החוצה)

אמאנדה

(בנחת)

פתח־חירום במקום מרפסת — תחליף עלוב!
(היא פורשת עתון על אחת המדרגות ויושבת).
במה אתה מסתכל?

תום

בירח.

אמאנדה

יש ירח הערב?

תום

הוא עולה מעל לחנות המעדנים של גארפינקל.

אמאנדה

נכון! סנדל־כסף קטן בצורת ירח. שאלת לך
משהו?

תום

אום־הום.

אמאנדה

מה היתה משאלתך?

תום

זה סוד.

אמאנדה

סוד, מה? טוב, גם אני לא אניד לך את סודי.
אתעטף במסתורין כמוך.

תום

חיי שיכול אני לפתור את חידתך.

אמאנדה

האם ראשי שקוף כל כך?

תום

את אינך ספינקס.

אמאנדה

לא, אין לי סודות. אומר לך מה שאלתי לי.
ברכה והצלחה לילדי היקרים! אני מבקשת על כך
בכל שעה שיש ירח, וגם בשעה שאין ירח אני
מבקשת על כך.

אמאנדה

(בעברו על פניה)

בני, תעשה לי טובה?

תום

מה?

אמאנדה

הסתרק! כששערוניך מסורקות אתה נהמד למראה

כל כך!

(תום צונח על הספה ובידו עתון ערב. כו'
תרתיענך „הנצחון לפראנקו“).

רק בבחינה אחת הייתי מרוצה שתלמד מאביך.

תום

היא?

אמאנדה

איך הקפיד תמיד על היצוניותו. בשום פנים לא

הרשה לעצמו רישול במראהו.

(הוא זורק את העתון וקרב אל פתח־החירום).

לאן אתה הולך?

תום

אני יוצא לעשן.

אמאנדה

אתה מעשן יותר מדי. חפיסה ליום בחמשה־עשר

סנט. לכמה זה מצטרף בחודש? כמה זה חמשה־עשר

כפול שלושים, תום? צא חשוב — כמה היית יכול

לחסוך — תתפלא! זה היה מספיק לקורס בשעורי

ערב לרואי־חשבון באוניברסיטה על שם וושינגטון!

שער בנפשוך, הלא זה היה דבר נפלא בשבילך, בני!

תום

אני בוחר בעישון.

(יוצא למסב, מניח לדלת המחיצה להנגף)

אמאנדה

אני יודעת! הלא זהו האסון...

(כשהיא לבדה היא נפנית להביט בתמונת בעלה).

„העולם כולו ממתין לשחר“.

(מוסיקת ריקודים).

תום

(אל הקהל)

ממול ביתנו בסימטה היה אולם הריקודים „עדן“.

בערב אביב היו החלונות והדלתות פתוחים והמוסיקה

זרמה החוצה. לפעמים היו האורות כבים חוץ מגולת

זכוכית גדולה שהשתלשלה וירדה מהתקרה. הגולה

היתה מסתובבת לאט לאט הנה והנה ומסגנת צבעי

קשת ענוגים לתוך האפלוליה. התזמורת היתה

מנגנת ואלס וטאנגו, משהו בעל קצב אטי וחושני.

זוגות היו יוצאים החוצה, לתוך בדידותה היחסית של

הסימטה. אפשר היה לראותם מתנשקים מאחורי

פחיי־אפר ועמודי־טלפון. זה היה חלקי וגמולי על

אמאנדה
 למען השם, חדל מהלצות וספר, כבן-אדם,
 מה שיש לך לספר!
 תום
 מה רצונך שאספר לך?
 אמאנדה
 הייתי רוצה לדעת, כמובן, מתי יבוא?
 תום
 הוא יבוא מחר.
 אמאנדה
 מחר?
 תום
 כן, מחר.
 אמאנדה
 אבל, תום!
 תום
 כן, אמא?
 אמאנדה
 עד מחר הלא אין לי שהות.
 תום
 שהות למה?
 אמאנדה
 להכנות! מדוע לא טלפנת אלי מיד, משהזמנת
 אותי. בו ברגע שהסכים? כי אז, אתה מבין, כבר
 הייתי יכולה להתחיל בהכנות.
 תום
 אין את צריכה לעשות עסק גדול.
 אמאנדה
 אוה, תום, תום, ודאי שאני צריכה לעשות עסק
 גדול! אני רוצה שהכל יהיה יפה ולא מרושל! לא
 מגובב מניה וביה. עכשיו אהיה מוכרחה לחשוב
 במהירות הבזק.
 תום
 אינני מבין מדוע עליך לחשוב בכלל.
 אמאנדה
 אתה פשוט אינך יודע. הן אי אפשר לנו להכניס
 אורח לדיר של חזירים! את כלי-הכסף מחתונתי צריך
 למרט, את המפות עם המונוגרמים צריך לכבד
 ולגהץ! את החלונות צריך לרחוץ ויש לתלות וילאות
 חדשים. ומה בדבר בגדים? הרי מוכרחים אנו ללבוש
 משהו, לא כן?
 תום
 בשביל הבחור הזה אין לטרוח ולהכין כל כך
 הרבה!
 אמאנדה
 היודע אתה שהוא הבחור הראשון אשר נציג
 לפני אחותך?

תום
 חשבתי שביקשת אולי על אורח צעיר.
 אמאנדה
 מדוע אמרת זאת?
 תום
 האינך זוכרת כי ביקשת ממני להביא אחד?
 אמאנדה
 אני זוכרת כי רמזתי שטוב ויפה היה בשביל
 אחותך אילו הבאת הביתה איזה איש צעיר נאה
 מבית-המסחר. נדמה לי שהצעתי זאת יותר מפעם אחת.
 תום
 כן, הצעת זאת כמה וכמה פעמים.
 אמאנדה
 ובכן?
 תום
 ובכן, הוא יבוא.
 אמאנדה
 מה?
 תום
 אורח צעיר!
 (ההכרזה מלווה ליווי חגיגי במוסיקה)
 (אמאנדה קמה)
 אמאנדה
 רצונך לומר שהזמנת איזה בחור נאה לסור
 אלינו?
 תום
 ממש כן. הזמנתי אותו לארוחת-הערב.
 אמאנדה
 באמת?
 תום
 כן.
 אמאנדה
 אתה הזמנת, והוא — קיבל את ההזמנה?
 תום
 כן!
 אמאנדה
 כך, כך, כן! הרי זה — נחמד!
 תום
 חשבתי שתהיי מרוצה.
 אמאנדה
 הדבר בטוח איפוא?
 תום
 בטוח בהחלט.
 אמאנדה
 בקרוב?
 תום
 בקרוב מאד.

אמאנדה

חקור הודע דבר ברור! אין אני רוצה בבחור
לבתי ששותה!

תום

האין את נחפזת קצת יותר מדי? מר ארקונור
עוד לא הופיע על הבימה!

אמאנדה

אך יופיע מחר — להתוודע לאחותך, ומה אני
יודעת על אפיו? לא כלום! טוב בתולה זקנה מאשת
שכור!

תום

אה, אל אלהים!

אמאנדה

הס!

תום

(גוחן קדימה ולוחש)

הרבה בחורים מזדמנים עם נערות בלי להתחתן!

אמאנדה

אה, תום, דבר דברים של טעם — ואל תלעג!

(נטלה מברשת)

תום

מה את עושה?

אמאנדה

אני רוצה ליישר ציצית זו בראשך. מה מישרתו
של איש צעיר זה בבית-המסחר?

תום

(נכנע בזעף למשערת ולחקירה)

איש צעיר זה הוא פקיד-משלוח, אמא.

אמאנדה

כמדומה, עבודה אחראית למדי, מעין משרה
שהיית משיג אילו היה לך קצת יומה. מה משכרתו?
היש לך מושג?

תום

כשמונים וחמשה דולר לחודש, אני משער.

אמאנדה

הם — אין זו משכרת נסיכים — אבל —

תום

עשרים דולר יותר ממשכרתי.

אמאנדה

כן, היטב אני יודעת זאת! אבל לבעל-משפחה
שמונים וחמשה דולר לחודש יספיקו בקושי למחיתו...

תום

כן, אבל מר ארקונור איננו בעל-משפחה.

אמאנדה

אך אפשר שיהיה, לא כן? בעתיד?

תום

אני מבין, תכניות והכנות.

הרי זה דבר נורא, איום ומביש, כי האחות
הקטנה המסכנה עוד לא התוודעה אף לבחור אחד!
תום, בוא והיכנס!

(פותחת את דלת המחיצה)

תום

בשביל מה?

אמאנדה

רוצה אני לשאול אותך כמה דברים.

תום

אם תעשי עסק כזה, אבטל את כל הענין, אומר
לו שלא יבוא!

אמאנדה

אתה לא תעשה כדבר הזה. אין לך דבר המעליב
את הבריות יותר מהזמנות מבוטלות. פירוש הדבר
הוא שאצטרך לעבוד כמו סוס! לא נבריק מרוב
הידור, אך נעמוד במבחן. בוא אחרי.

(תום הולך אחריה, גונח)

שב.

תום

רוצה את שאשב באיזה מקום מסוים?

אמאנדה

תודת לאל יש לי הספה החדשה! אבקש לשלוח
לי את מנורת-הרצפה שאני משלמת בתשלומים
לשיעורים! אשים את ציפויי השינץ, זה יכניס קצת
אור! כמובן, קייתי לתפת את הקירות מחדש... מה
שמו של האיש הצעיר?

תום

שמו ארקונור.

אמאנדה

הוי, קתולי, פירוש הדבר דגים — מחר יום
ששי! אומין אלתית עם מיוזנית! מה מעשיו? הוא
בבית-המסחר?

תום

כמובן! לולא זאת איך הייתי —

אמאנדה

תום, הוא שותה?

תום

מדוע את שואלת אותי על כך?

אמאנדה

הן אביך שתה.

תום

אל נא תפתחי בזה מחדש!

אמאנדה

הוא שותה, איפוא!

תום

לא — עד כמה שאני יודע!

לא יעלה על דעתך לעולם.

תום

אל תהיי חשדנית כל כך.

אמאנדה

אני מקוה שהוא מן הבחורים השואפים להצלחה.

תום

נדמה לי שהוא באמת משתדל להיטיב את מעמדו.

אמאנדה

מנין לך?

תום

הוא הולך לשעור-ערב.

אמאנדה

(קורנת)

מצוין! מה הוא עושה, רצוני לומר, מה הוא

לומד?

תום

הנדסטררדיו וחכמת-הנאים.

אמאנדה

הרי שיש לו שאיפות להתקדם בחיים!

כל אדם צעיר הלומד לנאים, שואף למשרה של

הנהלה באחד הימים!

והנדסטררדיו? גם זה ענין נכבד, ענין בעל

עתידות!

שתי עובדות אלו מאירות עינים ממש. הרי אלו

מן הדברים שחייבת אם לדעת על האיש הצעיר

הבא לראות את פני בתה. בין אם כוונותיו רציניות

ואם לא.

תום

אזרחת קלה. הוא אינו יודע דבר על לורה. לא

רמזתי שיש לנו כוונות-סתר אפלות. אני רק אמרתי

לו: שמא תבוא ותאכל אתנו ארוחת-ערב? הוא אמר

טוב, וזו היתה כל שיחתנו.

אמאנדה

חייך שכך היתה. הרי אתה בעל לשון-לימודים

כשבלול.

אך סופו שידע על לורה כשיבוא הנה. כשיראה

מה נחמדה ומתוקה ויפה היא, יודה למולו על

שהזמן לארוחת-הערב.

תום

אמא, אל נא תצפי בגדולות מלורה.

אמאנדה

מה רצונך לומר?

תום

אנחנו, את ואני, מוצאים בלורה כל מיני דברים

משום שהיא שלנו ואנו אוהבים אותה. אפילו אני

אנו מבחינים עוד במום שלה.

אמאנדה

אינני מכירה אף איש צעיר מלבדך המעלים עין

מן העובדה שהעתיד הופך להווה, ההווה לעבר,

והעבר סופו צער וחרטה עולמית אם אין אדם רואה

את הנולד!

תום

אעיינ בדבר ואראה אם ירדתי לסוף דעתך.

אמאנדה

אל תתנהג בשחצנות עם אמך! ספר לי עוד על

אותו — מה שמו?

תום

גיימס די. ארקונור. הדל"ת פירושה דלני.

אמאנדה

אירי משני הצדדים. אל רחום! ואיננו שותה?

תום

האצלצל לו ואשאל אותו בזה הרגע?

אמאנדה

הדרך היחידה להודע היא לחקור ולדרוש

בצינעה ברגע הנכון. בנעורי בבליו מאונטן, אם חשדך

באיש צעיר שמא הוא שותה, הרי הנערה שהיתה

מחזרת אחריו, אם אמנם היתה היא המחזרת אחריו,

נהגה לדבר אל הכהן בכנסיה שלו, או שאביה היה

עושה זאת, אם היה בחיים, כדי לתהות על קנקנו של

האיש הצעיר. כך יש לנהוג בזהירות ובצינעה אם

מבקשים למנוע אשה צעירה מלשגות משגה טראגי!

תום

איך, איפוא, הגעת בעצמך לשגות משגה טראגי?

אמאנדה

פרצופו התמים של אביך הטעה כל אדם!

הוא היה מחייך — והעולם הוקסם!

אין לנערה מעשה שטות גדולה מללכת שבי

אחרי פנים יפות.

אני מקוה כי מר ארקונור אינו יפה-תואר יותר

מדי.

תום

לא, אין הוא יפה-תואר יותר מדי. הוא מכוסה

בהרות-קיץ ואין לו הרבה ממין הזוטם.

אמאנדה

אף על פי כן מקוה אני שאין הוא לגמרי חסר-תן?

תום

לא לגמרי חסר-תן. בינוני, הייתי אימר.

אמאנדה

העיקר באדם הוא האופי.

תום

הוא הדבר אשר אמרתי תמיד.

אמאנדה

לא אמרת כזאת מעולם ומשערת אני שהדבר גם

תום

אני הולך לראינוע.

(יוצא מהפתח)

אמאנדה

לא לראינוע, ערב ערב לראינוע!

(ממחרת לפתח)

אינני מאמינה כי אתה הולך תמיד לראינוע!
(הוא יצא. אמאנדה מבליטה אחריו לרגע
בדאגה. מיד חיוניתה ואופטימיותה חוזרות)

לורה! לורה!

(לורה משיבה מהמטבח)

לורה

כן, אמא.

אמאנדה

הניחי את הצלחות ובואי הנה!

(לורה מופיעה ובידה אלונטית. בעליצות.)

לורה, גשי הנה, הנה הירת, שאלי לך משהו.

לורה

ירח — ירח!

אמאנדה

סנדל-כסף קטן בצורת ירח.

הביטי מעבר לכתפך השמאלית, לורה, ושאלייך

משהו!

(לורה נראית נדהמת במקצת כאילו הוציאה

מתוך שינה. אמאנדה תופסת בכתפה ומפנה

אותה בנוית בסמוך לדלת).

עכשיו!

עכשיו, חמדתי, שאלי!

לורה

מה אשאל לי, אמא?

אמאנדה

(קולה רועד ועיניה מתמלאות דמעות לפתע)

אושר! מול טוב!

(הכנור עולה והבימה מועמת)

מסר

אמאנדה

אל תאמר מום! אתה יודע שאינני מרשה

להנציא מלה זו מהפה!

תום

אך עליך לראות את העובדות כמו שהן, אמא.

כך היא — ואין זה הכל —

אמאנדה

מה פירוש „אין זה הכל“?

תום

לורה שונה מאד מנערות אחרות.

אמאנדה

חושבת אני שההבדל הוא לשבחה דוקא.

תום

לאו דוקא — בעיני האחרים — הזרים —

היא ביישנית להפחיד והיא חיה בעולם שכולו שלה

יכל אלה הדברים עושים אותה מוזרה במקצת בעיני

האנשים שמחוץ לבית.

אמאנדה

אל תאמר מוזרה!

תום

ראי את העובדות. היא מוזרה.

אמאנדה

אולי תואיל לומר לי: במה היא מוזרה?

תום

(ברוך)

היא חיה בעולם משלה — עולם שכולו —

כלי-זכוכית קטנים, אמא...

(קם. אמאנדה יושבת המיברשת בידיה, מביטה

בנו דואגת).

היא מנגנת תקליטי גרמופון ישנים — וזה

בערך הכל —

(הוא מציץ בפניו במראה ועובר לדלת)

אמאנדה

(חד)

לאן אתה הולך?

תרגום ב. אפרים

סוף המחזה יבוא בחוברת הבאה